

رام - ۴

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

چهارم فروردین

چهارم فروردین از نظر سیاسی روزی بسیار مهم است. نخست به خاطر آن که تیمور لنگ در چهارم فروردین ۷۸۰ دمشق را فتح کرد و قلمروش را به بیشترین حد توسعه‌اش رساند. دو قرن بعدتر در همین روز (به سال ۹۸۲) ایه‌یاسو توکوگاوا در ژاپن به مقام شوگونی رسید و سلسله‌ی توکوگاوا را در شهر ادو تاسیس کرد که مقدمه‌ای بود برای شکل‌گیری دولت متمرکز ژاپن در قرن‌های بعدی. در چهارم فروردین سال ۱۰۸۵ کشور بریتانیای کبیر هم از راه اتحاد انگلستان و اسکاتلند تاسیس شد.

ایه‌یاسو توکوگاوا

تیمور لنگ گورکانی

در این روز در ضمن با رخدادهای سیاسی ملایم‌تر اما اغلب نیکخواهانه‌ای هم روبرو هستیم. در چهارم فروردین ۱۲۱۶ سپاهپوستان در کانادا حق رای به دست آوردند که تحولی بسیار پیشگامانه و زود هنگام بود. در همین روز در سال ۱۳۰۰ اولین جشنواره‌ی ورزشی زنان در مونت‌کارلو برگزار شد که اسمش را المپیاد زنان گذاشتند. در چهارم فروردین ۱۳۷۸ هم نیروهای نظامی ناتو برای نخستین بار در کشوری مستقل مداخله‌ی نظامی کردند و آن هنگامی بود که برای جلوگیری از نسل‌کشی مردم بوسنی به دست صربها در کوسوو نیرو پیاده کردند. اگر به تاریخ ایران بنگریم، می‌بینیم که چهارم فروردین ۱۲۸۹ سالگرد ورود ستارخان و باقرخان به تهران هم هست. در این روز سردار ملی و سالار ملی با گروهی از پیروانشان از تبریز به تهران آمدند و با استقبال باشکوه مردم روبرو شدند و به ترتیب در پارک اتابک و عشرت‌آباد سکونت گزیدند.

۱۲۸۹/۱/۳: ورود ستارخان و باقرخان و مجاهدان تبریزی از دروازه گمرک به تهران

کمی بعد اتفاق خشنی هم در این روز افتاده و آن این که دکتر عبدالحمید زنگنه رئیس دانشکده‌ی حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران در این روز به سال ۱۳۳۰ درگذشت. یک دانشجوی مردودی به اسم نصرت‌الله قمی دو روز پیشتر از این او را در زمانی که در مقام حقوقدان به دادگاه رفته بود در همانجا مورد حمله قرار داشت و ترور کرد.

این روز در ضمن سالگرد چند آفرینش علمی و هنری مهم هم هست. در چهارم فروردین ۱۱۰۰ باخ کنسرتوی شش‌گانه‌ی براندنبورگ را تنظیم کرد، به سال ۱۲۶۱ روبرت کخ اعلام کرد که عامل مولد بیماری سل باکتری میکوباکتریوم توبرکلوسیس است، و در ۱۲۷۵ پوپوف اولین پیام را از راه امواج رادیویی ارسال کرد. شهابسنگ شومیکر-لوی ۹ را هم در همین روز به سال ۱۳۷۲ کشف کردند.

ملکه الیزابت اول

ژول ورن

عبدالحمید زنگنه

زایشها و مرگهایی هم در این روز داریم که زایشها از مرگها مهمتر می‌نماید: ملکه الیزابت اول (۱۰۰۲) و هری هودینی شعبده‌باز (۱۲۵۳) در این روز از دنیا رفتند، و در مقابل ویلهلم رایش روانشناس (۱۲۷۶)، ژول ورن داستان‌نویس (۱۲۸۴)، داریو فو که نمایشنامه‌نویس و بازیگر بود (۱۳۰۵)، و استیو مک کوئین هنرپیشه (۱۳۰۹) در این روز به دنیا آمدند.

مناسبتها: چهارم فروردین سالگرد نهایی شدن قالب دولت تیموری، تاسیس امپراتوری توکوگاوا و زاده شدن بریتانیای کبیر است. دولتهایی که یکی شان وحدت‌بخش اما خشن است و در ربع پایانی تاریخ دیرپای ایران قرار می‌گیرد، دومی اش جوان بودن فرهنگ و تمدن ژاپنی را گوشزدمان می‌کند و سومی بلای جان ایرانیان بوده است.